

Eesti Kindlustusseltside Liidu ettepanek TÖÖTAJA TERVISE EDENDAMISEKS TEHTAVATE KULUTUSTE MAKSUVABA PIIRMÄÄRA AJAKOHAHASTAMINE

Eesti Kindlustusseltside Liit pöördub teie poole ettepanekuga tõsta töötajate tervise edendamiseks tehtavate kulutuste maksuvabade kulude piirmäär 1200 euronit aastas töötaja kohta.

Praegune piirmäär (Tulumaksuseadus § 48 lg 5⁵) on püsinud muutumatuna alates 2018. aastast ning ei vasta enam tegelikele vajadustele, sest sisendhinnad on tõusnud ja terviseedendamise alla käivate teenuste nimekiri on pidevalt laienenud.

Eesti Kindlustusseltside Liidu hinnangul tuleb terviseedendamise maksuvabade kulude piirmäär tõsta tasemele, mis tagaks vähemalt võrdväärse kaitse võrreldes perioodiga, mil piirmäär kehtestati. Kehtiv maksusoodustuse piirmäär (400 eurot) ei võimalda tööandjatel panustada töötajate tervise edendamisse ulatuses, mis vastab ühiskonna ootusele tööandja rolli ja vastutuse osas.

- Arenguseire keskuse 2025. aasta augustis ilmunud lühiraporti põhjal on eraisikute tervishoiukulud kahekordistunud võrreldes 2015. aastaga ja kolmekordistunud võrreldes 2010. aastaga. Viimase kümne aasta jooksul on eraisikute tervishoiu kulude keskmine aastane kasv olnud umbes 9,7%.
- Aja jooksul on piirmäära sisse käivate teenuste ringi pidevalt laiendatud. See sunnib tööandjat valima spordikompensatsiooni, raviteenuste või ravikindlustuse vahel, kuigi piirmäära kehtestamise ajal oli võimalik ka nende lahenduste koos kasutamine.

Kui tööandja panustab piisavalt oma töötajate ravikindlustusse, siis see toob kaasa mitmeid positiivseid mõjusid.

1. **Tööandja ravikindlustus vähendab inimeste omaosalust tervishoiukuludes.** Eesti leibkondade omaosalus tervishoiukulude katmisel on 20–25%, samas kui WHO soovituslik maksimum on 15%. Eriti kõrge on omaosalus hambaravis (32%), õendus- ja hooldusabis (18%), retseptiravimite soetamisel (15%). Eestis on üks EL-i kõrgemaid katmata ravivajaduse näitajaid: 2023. aastal loobus 12,9% elanikkonnast vajalikust arstiabist, võrreldes ELi keskmisega 2,4%. 2024. aastal hüvitati vabatahtliku tööandja ravikindlustuse kaudu teenuseid 14,1 miljoni euro väärtuses ja 2025. aasta väljamaksete prognoos on 17 miljonit eurot.
2. **Tööandja ravikindlustus võimaldab töötajal valida endale sobiva tervishoiuteenuse osutaja.** Tervishoiuteenuste kasutamisel peavad inimesed kõige olulisemaks hinda (51%), vaba vastuvõtuaega (46,5%) ja meditsiiniastutuse lähedust (45%). Väiksema kaaluga on kindla arsti või kliiniku eelistamine (27,8%). Kindlustuspõhine lahendus võimaldab töötajal kasutada kõigi Eestis tegutsevate tervishoiuteenuse osutajate teenuseid üle kogu riigi, vastavalt tema tegelikele vajadustele ja võimalustele. Ravikindlustuse lahendus on ka tööandja jaoks efektiivne, sest ta ei pea personaalselt ja üksikult iga ravivajadust hindama, teenuseosutajat valima ega detailselt iga raviarvet deklareerima. Kindlustuse puhul jäävad personaalsed meditsiiniandmed konfidentsiaalseks ka tööandja ees, mis omakorda vähendab terviseseisundist tulenevat diskrimineerimist. Kuna töötajatel on võimalus teenuseosutajat valida, siis soodustab see ka konkurentsi eratervishoiu teenuseosutajate turul.
3. **Tööandja ravikindlustus toetab ennetust ja terviseprobleemide varajast avastamist.** Ennetavate ja varajaste sekkumiste (vaktsineerimine, terviseuuringud) laiem kasutamine vähendavad hilisema, kulukama ravi kulusid mitmeid kordi. Kuna hilisema ravi

rahastamine jääb reeglina Tervisekassa kanda, siis seeläbi leevendab tööandja tervisekindlustus survet Tervisekassa eelarvele ja avaldub kaudne positiivne mõju riigieelarvele. Samuti vähendab kiire ligipääs eriarstiabile diagnoosini jõudmise aega ja töövõimetusega seotud kulusid. Õigeaegselt lahendatud tervisemured vähendavad töölt puudumist ja vajadust töö ümberkorraldamiseks. NCBI (*National Center for Biotechnology Information*) uuringu kohaselt säästab iga vältida õnnestunud haiguspäev umbes 100–200 eurot ning aitab pikas vaates hoida tervemad inimesed tööturul, mis toetab majanduse tootlikkust.

Soovitame kaaluda ka antud piirmäära sees **eraldi ülempiiri kehtestamist sporditeenustele ja tervishoiuteenuste otseostudele**, kuna nende teenuste rahastamise ja mõjuloogika on erinevad. Toome välja mõned ravikindlustuse eelised spordi toetamise ja tervishoiuteenuste otseostu ees:

- Ravikindlustus on solidaarne, kuna toimib riskide jagamise ja võimenduse põhimõttel: kuigi kõigi töötajate eest tasutakse kindlustusmakseid võrdselt, siis hüvitisest saavad enam kasu just kehvema tervise seisundiga töötajad. Ravikindlustus võimaldab sama maksusoodustuse raames pakkuda töötajatele märksa ulatuslikumat kaitset, sh kallimate ja ootamatute ravivajaduste katmist. Konkreetsetel juhtudel võivad kindlustushüvitise summad kordades ületada kindlustusmaksete summasid.
- Tööandja ravikindlustuse pakujate turul valitseb tihe konkurents, mis soodustab teenuse pidevat arengut ja avaldab survet kulutõhususele. Sporditeenuste turul tegutseb peamiselt üks suurem vahendaja (Stebby) ning ka eratervishoius on suuremaid teenuseosutajaid vaid kaks. Eestis pakub tööandja ravikindlustust seitse kindlustusseltsi, kelle kaudu on töötajatel võimalik turutingimustel valida parim teenusepakkuja.

Tööandja ravikindlustus on tõhus ja toimiv lahendus, mis võimaldab tööandjal täita oma kohustusi töötajate tervise edendamisel viisil, mis on mõjus ja halduskoormuse osas minimaalne. Lahenduse otseseks positiivseteks mõjudeks on töötajate tervishoiukuludes omaosaluse vähenemine ja tervishoiuteenuste parem kättesaadavus. Ennetus, haiguste varasem tuvastamine ja kiirem tööle naasmine on kaudse positiivse mõjuga nii Tervisekassa eelarvele kui riigieelarvele tervikuna.

Eeltoodust tulenevalt esitame ettepaneku tõsta töötaja tervise edendamiseks tehtavate kulutuste maksuvaba piirmäär 1200 euroni aastas, et võimaldada tööandjatel mõistlikult täita neile pandud töötajate tervise edendamise nõudeid.

Soovitame kaaluda piirmäära sees ülempiiri kehtestamist sporditeenuste ja tervishoiuteenuste otseostudele, et vältida maksusoodustuse koondumist üksikute sporditeenuste vahendajate ja väheste eratervishoiuteenuste osutajate kätte ning et suunata meede eeskätt töötajate raviteenuste parema kättesaadavuse toetamiseks.

Oleme valmis oma ettepanekuid täiendavalt avama ja arutama ning teeme ettepaneku kohtumiseks, et leida antud küsimuses ühiselt toimiv ja eesmärgipärane lahendus.

Lugupidamisega
Tuuli Pärenson
Eesti Kindlustusseltside Liit